

Изрази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на по годину 2 ф., на четврт
годину 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на по годину 3 ф., на четврт
годину 1 ф., 50 новца.За све остале земље годишње
20 фран. у алату, на по годину
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И Б Ћ И Ж Е В Н О С Т .

ВОЈВОДА НОВИЦА ЦЕРОВИЋ.

Лицем на Сави дан, највећи свесрпски празник, преминуо је у Тушини, на свом праједовском огњишту, у дубокој старости, Војвода Новица Церовић.

У почетку ове зиме већ су нам стизали гласови, да побољшава наш „Поко“ — тако га је из љубави народ звао од Владарске Куће до сиромашне колибе — и премда је био већ и у годинама — преко деведесете, ипак нијесмо страховали; његов здрав састав и умјерени живот улијавао нам је наду, да ће још коју годину међу нама поживјети благи и славни старац.

Али је Богу друкчије угодно било; и кад је Новица видно око себе окупљене све синове, мирно је испустио своју племениту велику српску душу.

Ни тежина предмета, ни час, у који ово пишемо, не доуштају нам, да непрено пажљиво живот и рад овога славнога јунака и војсковође, овога доброга и мудрога народног главара, овога одушевљеног великог Србина, овога заслужног Црногорца. Било би неспаш читаву епопеју почетка остваравања велике српске мисли на српском југу.

Кућа Церовића била је од ваада на челу дробњачког племена. Пош Милутин Церовић ступио је у савезу са Цетињем за вријеме Св. Петра. Велики Војвода Станко Петровић, побратим пона Милутина, тада је увео црногорски суд у Дробњацма. Великог Војводу био је дочекао у својој кући пош Милутин са свом његовом пратицом; за то је своју фамилију био навео у кућу једног свог сусједа. Једно јутро долази на муштулук једна жена, да је понадија родила сина. То је било пош Милутину прво мушко чедо касије четира дјевојке. На весели глас први Велики Војвода позвали своје дјеце кубуре, на остала његова пратица учини шемлук. По жељи побратима понова донесоше новорођенче у очину кућу и пошм му је тенао, проричући му да ће знатан јунак бити. То новорођенче био је Новица! Пошто су Црногорци пошли из Дробњака, њихов дочек је пош Милутин главом платио, коју му Турци послијеку; а када његов син Новица приђе, признаду га за кнеза дробњачкога. Дробњаци су тада живјели у крви са Морачанима. За вријеме Господара Петра II-га у манастиру морачкоме, заузимањем са Цетиња, склопи се мир између два сусједна закрвљена племена, и Новица ступи у савезу са Цетињем, у којој је његов отац живио и погинуо.

Иза тога г. 1840 Смајил-ага Ченгић, са великом тевабијом долази у Дробњаке, и на Млетичку подиже шатере, да купи харач, и да погуби Понацу на пријевари. Али га Новица дочека јуначки. Погибија Смајил-ага са 40 Турака у Дробњацима био је први знак ослобођења Херцеговине и пезина уједињења са Црном Гором.

Овај догађај изазвао је велику радост на Цетињу. Смајил-ага је са коњицом на Грахову г. 1836 био онколио Црногорце, међу којима изгубише девет Петровића са Стеваном (Станковијем, кога Владика-Пјесеник није мога прежалити. Како ли се обрадовао Војвода Станко, кад је чуо, да му је посинак тако сина осветио!

Отада Владика Раде није пуштао искрај себе Новицу Церовића, који је и у последњим часовима великога Пјесеника био уз њега са његовијема најинтимнијема. Многобројна кумства још боље учврстише савезу између куће Петровића и Новицине.

У мутно доба, што наступи иза смрти Петра II, Новица је био вјерни приврженик Књаза Данила; и за славно али кратко доба овога бесмртнога Господара Црне Горе био је међу првијема његовијем савјетницима и сарадницима на бојноме пољу. Г. 1852 и он је био са Великим Војводом Мирком учесник славне обране оцањенијех манастира Жупе и Острога.

Послије ране смрти Књаза Данила, одма првијех година владе срећно владајућег нашега Господара Књаза Николе, наставило се ратовање са много претежнијем непријатељским силама, и у савијем тежијем данима Војвода Новица Церовић наставио је свој јуначки и мудри рад за нашу отаџбину.

И у последњем нашем ратовању Војвода Новица био је вазда уз Господара на бојноме пољу.

Како је Његово Височанство цијенило заслуге Новицине, најбоље се види отуда, што је ослободио Дробњаке од плаћања пореза на ливаде за живота њиховог Војводе.

Господар га је задржавао да живи на Цетињу, али је он волио живјети у својој родној Тушини, одакле је сваке године долазио у престоницу и проводио по који мјесец као мнот гост Свјетлог Двора. А Престолонаследник Књаз Данило радосно је показивао собу у свом новом дворцу, коју је био одредио Поку, када дође на Цетиње.

Како је био скроман, његов животни сајак имаће доста примјера, да потврди; а његова искреност и поштење, његово човјештво, остајуће у прици.

Новица је учио књигу у жупском манастиру, тдје му је био учитељем њеки Панто Ђук из Мостара; и кад је требало писао је јасно и језгровито; вријеме је проводио често у читању, а највише га је занимала римска историја; и његов живот напомиње нам у истини римске карактере....

Оставља за собом синове: војводу Ђура, пресједника Великог Суда, и архимандрита Михаила, дворског духовника, и још три сина, који живе у Тушини; а доживио је и пра-пра-унучад од пћери, од којих му је најстарија била за пок. граховским војводом Антом Даковићем. Тако је и као отац срећан био.

На глас о његовој смрти одазваће се благослови на његовом гробу не само из све Црне Горе, него и из цијелог Српства, које се с њим поноси, и ком оставља за примјер свој рад и цно живот свој.

Лака му родна земља!

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ. 20 јануара.

Нови пресједник француске републике г. Фор имао је дуго да се брине око састава новог министарства. Обзиром на парламентарне односе, последије потчињених гласовања у камари, која су дали повода Динијевом министарству, да даде оставку, г. Фор се обратио радикалима и позвао Буржуа, да састави нови кабинет. Г. Буржуа добро знаде, да чисто радикално министарство не би могло ни три дана владати, и обратио се умјеренијем републиканцима, да с њима састави кабинет у смислу концентрације, која је у животу била за вријеме Карнотовог пресједништва. Али г. Буржуа није могао успјети. Особито ближи министар финансије у

Динијеву министарству г. Поанкаре није могао пристати на радикалне захтјеве, који теже да се уведе прогресивни порез на приходе на штету посједа и капитала. Г. Фор поново је замолио Буржуа, да ради око састава новог кабинета, да тијем радикалима угодни; и г. Буржуа се опет заузимао, али није мога успјети.

Као што нам је дошло телеграф, успео је г. Рибо, и у његовом кабинету поадило г. Ханато-а досаднијег министра иностранних дјела са истом дисципом и г. Поанкара, досаднијег министра финансије, као министара наставе. По томе се види, да је ново министарство ипак испало у смислу концентрације републиканске, без које се, по свијема изгледима, не може владати у Француској; и с тога патриотизам мора и радикале и умјерене

републиканце нагонити, да понуштају једни другима, што од срца желе сви пријатељи Француске.

Криза министарства, које се онако нагло појавила и Атини, није могла изненадити никога, ко је пратио развој финансијалне кризе у Грчкој. Дугови, што онтерећавају државу, огромни су тако да већ држава није могла исплаћивати на њима добит; и већ је познато нашим читаоцима да је влада морала сакратити њихову исплату. Али није ни то помогло; требало је повисити неке порезе, и то је подигло огорчење у народу, који не може да сноси ни већ постојеће порезе. Зангита Престолонаследника, коју је показао једном митингу, дала је повода Трикунисовом министарству да даде оставку, коју је Краљ одма и примио. Ново министар-

ство је саставио Никола Делијанис, врло угледан државник и врло богат, који припада ниједној странци; ово је рођак познатог политичког вође Тодора Делијаниса, којег је Краљ био прије двије године дигао са владе, услед личног сукоба између њих двојице.

Министарство Делијанисово, које је без икакве политичке боје, овако је састављено: Делијанис је узео пресједништво, иностране послове и привремено унутрашње; његовник Навадја-мантоуло, краљев адјутант; рат Кецеос финансије; канцлар министарства Кријезис, краљев адјутант, министар; Аракигиаос, главни касационог суда, правосудје и Влахос, некадањи посланик, просвјету.

Кроз кратко вријеме влада ће распусти камару, и наредити нове

изборе, на којима ниједан министар пеће кандидирати.

Јевропска штампа врло несимпатички суди о положају, у ком се Грчка налази. Било је гласова и оабди-кацији Краља Ђорђа, који су одма били оповргнути. Ми се надамо, да ће познати грчки патриотизам, који је био кадар да створи краљевину, бити кадар да је изведе из тешког положаја, у коме се данас налази.

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Бечки Парламентер доноси увод-ни чланак под насловом „Један славни Кијаз“, из кога видимо следеће мјесто:

Једно дјело књижевског Црвеника из потонег доба особито удара основ слави Господара Николе I у словенској историји. Што од славног доба велико-моравске па-ровине Мојмирида, од црнобих чешких краљева из куће Примирида и Луке-бурга изгледање скоро немогуће, наиме римску столицу покренути, да уведе ста-рословенски језик у римску литургију код католичких Словена, то је дразничкој мудрости издајућег Господара Николе Iог пошло за руком. Вјекови су прошли, у којима је старословенски црквени језик био неопходан и пролази; тек овај вијек на заходу биљежи противно, и Кијаз Ни-кола I јесте онај, који је као Мојмириди Ростислав и Сватошук и као Цар Карло Лукебурки знао да задобије римску столицу за реактивирање класичког старо-словенског језика у римском богослужењу.

Дубровник доноси уводни чланак, којим Л. (Јуџо Војиновић?), један од најбољих српских публициста, оштро и темељито одговара дубровачкој „Цр-веној Хрватској“ на њених сијање мржње разликом вјере између право-славних и једне стране и католич-ких и мухамеданских Срба с друге стране. Из тога значајног чланка доносимо ова мјеста:

Дођемо дакле у тој борби до те наказне појаве, да брат Хрват прекорави Српство с његовог никоматибилитета са Исламом; дошли смо до те монструозне чињенице, да се ad captandam benevolen-тиам мухамеданских Срба Бошњака по-казује као грјех, као онаква она гига-нтична борба Срба с Исламом у име „ча-сног крета и слободе зајнице“, која је срп-ско име мистичнијем вјенцем овјенчала пред лицем човјечанства од Исламских ледених поља до Америчких шума. Она борба, која издахну хрватскоме вје-сници најдирљивије пјесме хрватске књижев-ности и за коју се укреташе на бојнијем пољима мачеви Хрвата и Срба!!

Па овако завршује:

Српски народ, кроз наше перо, про-тестује сред славнога Дубровника и гади се на такве очарне, псуене, најдирљиве нападе. Протестује у име милиона

Срба, који на пољанама Балканаког полу-острва, на обалама Саве и Дрине, Уне, Дина, Босне надоне грчевито стиснувши у руке крсташ баријак, онај славни брајак, кога неки други Дубровчани, мало славнији од уредника „Црвене“, велики Медо Пуцић у „Босанским лаворијама“ поздрав-љање још из Павле године 1841.:

Нека прави Србин свак
Добро памти наш брајак:
Он је модар, црвен, био,
Мећ ошлем крсташ мило;
У нас гледа народ сав.

У име тога барија, у име нама зајед-нице Христове вјере, протестујемо против такве гадне полемике и поручујемо „Црвено-м“ органу да лаже кад говори, да ино-вјера не може се звати Србином ако не припада „српској вјери“. Српске вјере нема. Вјера српскога народа је Исускрстова, она вјера, која је небескијем пићем утје-шила Цара Лазара на Косову пољу, а већине Срба црква је грчко-источна или православна, а не језичу и црквеној хјерар-хији српске.

По Црна Гора доказује свему Сла-венству, да она зна дубоко штетати и Католичке и Мухамеданце у својој држави. То јој признаде и сам Св. Отац Лав XIII., који Богу одаде има више главе и више срца од свих црквених „Црвене“. А Црна Гора је држава — српска и право-славна!

У Србији многи католици (и баш наши људи) пошемо се до свјетих чести у држави, а нико их не пита да се одреку католичке вјере....

Но чему даље?

Гроза нас хвата кад промислимо, да се на измаку овога славнога вијека може тако звјерски нападати на Српство у овоме граду, који би од некога заштитник и утјешитељ српских пада.

ДОПИСИ.

Подгорица (Миркова варош), 14 јану-ара 1895 год. — Светосавска слава и ове године текла је овђе по уобичајеном реду. Поелије богослужења, из цркве поили смо у преторијској школи. Ту је свештеник В. Марковић по обреду свршио водоосве-ћење, за тим је следовала бесједа са декламацијама и пјесмама по програму, који гласи: 1. Водоосвећење. — 2. Светом Сави, декламује учен. III раз. Стјепан. — 3. Ускликимо са љубављу, пјева хор ђака. — 4. Говор, држи учитељ, Р. Марковић. — 5. — Убавој нам, пјева пјевачко друштво „Бранко“. — 6. Сложимо се, декламује ученик III разреда Непешић. — 7. У бој, декламује ученик III раз. Белојевић. — 8. Сабољ моја, пјева пјевачко друштво „Бранко“. — 9. Гусларева смрт, декламује ученица IV раз. Ј. Лазовић. — 10. Из „Црвеника и Виле“, декламује ученица IV раз. Марковић. — 11. Богови силни, пјева пјевачко друштво „Бранко“. — 12. Острог, декла-мује ученик III раз. Поповић. — 13. Из „Балканске Царице“, декламује учен. IV раз. Царновић. — 14. О јуначка сајетла зоро, пјева пјевачко друштво „Бранко“. — 15. Дижите школе, декламује уч. III раз. Златичанин. — 16. Ускликимо са љубављу, пјева хор ђака.

Манастир Хиландар.

(Наставак.)

Тачног родословља и имена игумана хиландарских тешко је саставити, јер по-уздањих података о томе нема. Зна се теклико: да су први метрополити српски били хиландари, који су прије тога као игумани управљали Хиландаром. Св. Сте-фана Првовјенчаног живио је од дужег времена у Хиландару, гдје се под именом Саве II посвети монашком чину, а за тим постепе Архиепископ српски, око г. 1272. За тим долази Јевстатије, који је живио много година у Хиландару, постао игуман а г. 1275. архиепископ. За њим г. 1310 — 1318 налазимо опет на архиепископској столици Саву III, постриженика српске лавре.

Кад су Латини одбијени од Цариграда и кад је на византијски престо сис Михаил Палеолог, наступе за манастире атоке те тешка времена, јер Палеолог на политич-ких разлога и нужде одлучи се да призна римског папу као највиши власт и над православним у византијској царевини, е тога настале да и светогорски кадуђери припаду то црквено уједињење. И кад му не пође за руком да то мирним путем изврши, употреби насилје у чему му и тадањи патријарх Века много помагаше. Светогорац Стефан о томе пише: да су манастири не само многе бијеле претр-пјели, но да су и све ђелије разрушене и монахи се разбјегаи по шумама. Већ дио монаха ријешно се прије на мученичку смрт но да нецим захтевае насилника.

Св. Михајилов Андроник II дошао на престо очин стварао се да измади св. то горским манастирима којеко су онтењени били. Поклањао им је нове земље, и у оните био дарезиљиве руке и погнумагао духовенство. У манастиру Хиландару на-лази се и данас његова хрисовуља од

Бесејду је држао учитељ Марковић, о значају данашње славе и току историје свих догађаја, који се развише од појаве просветитеља српског до данас. Бесејда је пенала на задовољство присутних. И декламације бјехе никелеке биле су задово-љавајуће; али особито пажњу привукло је на себе пјевачко друштво „Бранко“, које је ову никелеку свечаност увеличало на онде задовољство присутног грађанства.

И ако смо дужни учитељима на овак-ним и подобним свечаним данима захвал-ности; ипак по дужности својој — дјелом и примјером они су позвани да шире међу народ здраву нетипичку просвјету: али пјевачко друштво „Бранко“, које се назад три године покренуло — иницијативом омладине подгоричке и које се још креће око вриједног учитеља свог г. Илије Зла-тичанина — заслужује сваку похвалу и благонаклоност од свију млађих и старијих у погледу моралном и материјалном.

Један од присутних.

Колашин, 31 децембра 1894 год. — (Нема гост — сенијер.) — Ове го-дине имали смо доста лијепу јесен, како без студени, тако и без великих киша, које могу овакмином народу доста штете починити, — обарајући мостове и преки-дајући постојећи саобраћај између три пограничне нахије и града Колашина, који се, данас, може рачунати — по трговини — као трећа варош у књижевини; особито љети: је је стовариште великог живота, које нам долази из плодородне Васојевићке нахије; стоке и вуне, која нам долази из Никшићке и неког дијела ове нахије.

Такво благо и пријатно вријеме ужи-вали смо, готово, до Аранђеловдње ове год., од ког дана почесмо објашати онтре и студене дане са вјетровима који дола-заху са високих брда, који се изнад Ко-лашина издижу као: Острице, Вучја, Маркова-брда и Кључа, вијајући се по равници колашинској, која се с обје стране ријеке Таре простира.

Од почетка овога мјесеца, па до 17 петог, имали смо прилично студене дане са по мало сенијера, којег је вјетар амо тамо вијао, трпајући га у веће или мање гомиле — намете, који нимало путовању сметали нијесу; иако само што се морало стоци сјено позлагати, које га се ове го-дине, благодарећи летошњем роду, уко-сило доста.

17 овог походио нас је сенијер, који је тако притискао земљу, да је уседа њега између есла и чобана у планинама прекинута комуникација. Али људи овога краја умију се и са том еплом борити, те су одмах на крилама чобанима у помоћ прискочили, носећи брашњеник и што му је друго од потребе. — Без крила нијесу се ни бадњаци могли донијети; те због тога, становници ове вароши, који на њима нијесу умјели ићи, куповали су их у селаци, који су их за ту цијелу и допо-сили у варош.

Пољу између Вадвегдана и Вожића нападао је тако сенијер, да смо и ми у варош, кад су знопа са цркве оглашав-божанствену литургију, једва до цркве га прегавили, али, кад тамо, црква празна; народ, из оближњих и даљних есла, уседа огромног мора свежаног, није могао при-

злата од г. 1292 у којој потврђује мана-стиру све припадајуће метохе, као у Св. Гори тако и ван Свете Горе, разумије се у оним предјелима, који су византијском царству припадали. Чудесно је да се ипак, да у Атоњској Гори имају два есла као својина манастира, али без есоц-них житеља, што се напротив у еселима ван границе раденици епомњу. Манастир Хиландар имао је засебну лаћу за доно-шење жита, вина и других потреба, и био је ослобођен од плаћања свију царина.

Највећи добротвор српске лавре бје-ше краљ Стефан Урош II Милутин, који владаше од 1275 — 1321 године. У другој половини своје владавине, пошто надвлада своје непријатеље издао је цркве и мана-стире, е тога га народ послије смрти његове прозва еветијем краљем. Милути-ново заузимање за Хиландар описује хи-сторичар Данило, архиепископ српски у свом родослову, у ком епомњуе да је Милутин ерунио стару цркву од првих темеља, саградио је већу, пространују и украсио је дивним обрасцима, давши на ту цијелу много злата. Даље сазидао је многе зграде за кадуђере. Манастир је оградно високим зидом, подигао високе тороње, даровао му много села и метохе цуне радна богатства, које је од грчког цара откупио. Бану морске обале, која се Хруеја звала, велики „Пирг“ и на њему лијепу цркву и свабдо пужини по-требама монахе, који су овдје живјели.

Да је краљ Милутин доста толике прилоге и жртве Хиландару примио, пот-врђује се историјским доказима. Сазидан-љим храм још и данас постоји, у којем се на зиду у друг-ј панерти видјети може датне године 1293, када је манастир обновљен.

У једној хрисовуљи наводе се сва села, која су Хиландару од Првовјенчаног

сутап бити служби. — Литургија, дакле одслужена је у присуству овдашњег гра-ђанства, учитеља и ђака из мјеста, у 6 сати изјутра.

Пошто се из цркве изашло, умјесто досадашњих — по обичају о Божићу — узајамних посјета, саједио је чишћење енијера са кровова оних кућа, којима је пријетила опасност, од нагомиланог ени-јера. Том приликом, од велике тежине свежане, ерунио се је кров једне куће, једног овдашњег трговца, у којој се бутага и једна пећ налазила, али осим крова друге штете није било. — Цијелог дана, а тако и остала два дана Божића, енијер престајао није; већином је е југа пао, те због тога и није достигао ону величину, коју би — да је са ејесера пао. Има-га, је никаквих памета било није, 2 метра висине.

Између 27 — 28 преко цијеле поћи дувао је велики јужни вјетар са по мало кише, који га је читаво по злата сабио; али ејутра даи опет настави падање ени-јера — више по један дан, које и данас траје.

29 овог ово подне есуо се енијер са мјеста званог „Градишта“ у Липову и за-триао кућу Милутина Перовића, у којој је он са једним ђетинем мртав остао, а остало троје: његова жена и двоје бјехе извађена су жива и по свој прилици мучно ће и она естати. Кућа није до темеља ерушена, јер је била на два боја, него је само пронао горњи, а доњи, који је био од камена и клака остао је неповредим. Како кажу — има одакле се енијер есуо до поменуто куће око 3,000 метара. — Што се тиче осталих крајева ове нахије, још нема никаквог извјешта да се дозна — је ли ко још пострадао од енијера или не.

Још на први дан Божића, Високо Министарство Унутрашњих Дјела од стране овдашњих власти, добило је телеграфским путем извјешће о енијеру. Ејутра дан етим путем наређено је, од стране Ми-нистарства Вајног, овдашњем бригадиру г. Сердару Миру Влаховићу, да се постара — што је и прије наређеб ерунио — очистити, како комуналне, тако и есоцке цутове, са обзиром на чобане, који се са етоком по планинама налазе.

Услед те наређеб и расписато је дотичним командирима, да се постарају да очисте цутове и да ко од енијера не пострада.

Ето тако нас дарина на измаку ова година.

Алекса П. Чучић учитељ.

Шекулар, 26 децембра 1894 год. — (У есови и сенијер.) — 19 тек. мј. било је вријеме у овом крају, да га је ријетко ко знамљиво од данашњег параштаја; јер је била велика олуја заједно са енијером и моламом, а то се може вијети и из тога, да је било велико вријеме, што на мје-стима, је су есови пали, не памти нико, да их је икада било.

Прио мјесто, је је један есов пао, зове се Сјекира. Ту је био са етоком и етажом барјактар шекуларски Пејко Вучи-ћев Лекић, са својим братом Милуном, који је имао четрнаест година. Пошто су положили потоњу вечеру етоци, од прилике око три сата поесе подне, дошли су пред

Стефана и његових насљедника поклоњена. Имаде их више од педесет и лежала су сва у давашњој ејверној Маџедонији око Призрена, Скопља и Струмице, гдје се ераспостирала тадашња краљевина српска.

Велику је пажњу поклањао Милутин своме „Пиргу“, који је године 1302 сазидан гдје су се монахи одмах настанили. У че-тири хрисовуља говори се о томе, да „Пирг“ има остати независан, али да се никада не одвоји од Хиландара. Поред тога добио је (Пирг) особиту повластицу за извјесне дохотке. Друга хрисовуља објашњава одно-сиј врига према главној хиландарској цркви. Осим тога краљ Милутин поконио је хиљаду перисера за издржавање монаха, који живе у бенедиктој ђелији у Кареју, да се би од браства хиландарског били прекоривани за давато им издржавање. Одређена им је извјесна количина хлеба, масла, парива — само вино не пађе се за нужио, да им се даје.

Кад најамничка војска (каталонци и остали) дара Андроника старијег око г. 1308 против Турака завојити и цариград-ску околину са свим окупте, преселе се на полуострв Касандру, одакле су нападали не само на Солун, но и на св. Гору, плачкали манастире и ђелије а монахе у робље одводили и продавали. Три године и три мјесеца плачкали су каталонци и њихови савезници св. Гору, док најзад неспаше за руком краљу Милутину, те их не потпону на грчке ебале, одакле их послаје и естаде.

И Хиландар бјеше нападан од ката-лонца, али га опрезно и одважно егу-мана Данила еспасе! Кад мирно дога естаде, захвали се Данило г. 1312 на управу оде у Кареју гдје је у Тинијарини постојало година проживао, а за тим би изабран за архиепископа 1318 г. — Следбеник и ученик његов Никодим, постадо игуман

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРИЦА.“

НА ГЛАС СМРТИ

Војводе НОВИЦЕ ЦЕРОВИЋА

И Новица, перјаница,
Ево неста нам;
Што је славно војевао
За наш евета кам.

И Новица ево неста,
Српски есоко св.
Што дунуване српске коп
Као отац жив!

Ево неста и Новица,
Стари српски бан,
Који по је као зора
Сија на Балкан.

Неста „Ново“, српски сабља,
И његови јек,
Који по је изишло
Славно читав вјек.

Неста „Ново“, перјаница,
А српски крас,
Који бјеше посветио
Српству живот вје!

Неста „Ново“, ејајна дуча —
Тај евијетли зрак,
Који по је ето година
Бно див јинак!

Неста „Ново“ и отиде
У рај Божиј евет,
Али ему име поће
Ника не умријет!

Радо е Цроогорац.

стају и Пејко рече Милути: „уђи у стају и наложи ватру, док ја испијем дрва.“ Милути уђе у стају, а Пејко поче пијат дрва; у томе се опучи усев — од снјега, а Пејко завика: „Милути, пуче утр, погубио смо!“ Дијете крене да изађе из стаје, а Пејко га дочека на вратима и оба уђу у стају. Усев, у исти час, стигни, те прерви стају и заједно са обојицом похарај је с мјеста, а тако исто и дванаест брава затрија; иети је усев и пет стогова сјена заео. Да се није промисао Вожија ета рала за поменуте они би се и с душом растали под снјегом него им је притекао у помоћ исти њихов рођак — Перина. Лекли, и то овако: Перина је рекао овоме сину: „Изађи те виђи ударили снјега,“ — који је и изашао, а он га питао из куће: „Виђи је ли положио Пејко и шта чини?“ Када је дијете погледало и видјело што се учинило, викне: „Утр пао и поравнио стају, браве и пишта се не познаје!“ У томе истуре пушку и викину: „куштрим!“ — те вазани и облики војници хитро притрче удављеницима у помоћ, и оба откопају жива, али доста повријеђена, јер их је више повријеђила дрваљад од стаје него снјега. Пејко је много повријеђен, али благодарен Богу и хитрини вазаних војника, који су брзо стигли у помоћ — обонца ће, по свој прилици, остати жива.

Пошто су њих двојицу откопали, одмах су и оне затриале откопали, међу којима су само два брва мртва паша, а остало све је остало живо. За тим су побане пошлели, а оне одјавили код куће поменутих — а сјена и данас леже под снјегом.

Након три дана виђело се, да је и други усев пао, по прилици петог дана кад и први, па тако званом мјесту Заумац, и ту три стога сјена затриало, која су и данас неоткопана, а по свој прилици нема се што од њих ни откопавати.

Иети дан премео се један турски војник (низам), који је стражио на кули — на Мокри, и којег ни данас нијесу пашин. У овом крају наше етабине пао је снјега до данас код школе у Шекузару 1 метар и 85 цм., а у планини га има двојином; и народ је на велику мучку од снјега, јер се не може никуда изаћи, нити се може живоме сјени доијети, т. ј. ако се није десило савијем близу, него етаки се бојимо да не сканље од глади; а и народ је на велику мучку од зиме, јер не може дрва доијети, од великог снјега.

Симо Р. Мијовић учитељ.

Подгорица, 13 јануара 1895 год. — (Проеклава 25-годишњице установа телеграфа у Црној Гори) — Зором 12 јануара овданије здање телеграфа и поште осклањено је обилно тробојкама.

Милина је било погледати украс овога дивнога српског одишја, радознао снјет у гомлама врвије је к здању телеграфском да се павијести е је какви важни дан за Црну Гору наступио, и кад се је вриао, свакоме је на лицу онажан знак задовољства и радости.

Кроз мјесту Подгорицу мушвином брзином продро је глас да Црна Гора слави тога дана 25-годишњицу установа телеграфа, а у вече здање телеграфа и поште било је освјетљено.

манастира а за тим г. 1320 и архијерејског и крушиа 1321 г. Стефана Уроша III сина Милутиновог названог Дечанског за српског краља, од кога се у Хиландару само двије хрисовуље од г. 1327 налазе, по којима више села манастиру поклања.

У Хиландару се још налази више важних и интересних хрисовуља од најславнијег владара српског Стефана Уроша IV прозваног Душан Сили, која се поносно као самодержац Срба, Грка и Бугара, Ратови му еретно непадаху за руком, те распротрпана Царевину српску толико да је и сам подустри атакема поднадао под његов жезл. Крајем 1347 походио је цар Душан св. Гору са сунругом својом царicom Јеленом, гдје се четири мјесеца бавио. Обишао је све манастире и свуда је величанствено дочекан и примљен, а особито у манастиру Хиландару, гдје се са цијелом царicom својом која бројане на 400 људи најдуже задржао. У једној се хрисовуљи и опширно биљежи посјета, коју је Хиландару учинио, гдје се поклонио светињама и примио благослов од старца, који ту живљаху. За тим је походио с царicom и остале манастире и богато их даривао. Походио је белије и пентере у којима живљаху пустиници (монаси) и дивно се живиоу ових святих мужева.

Даље се наводи да је неоспачу св. Саве у Киреи у врло рђавом стању нашао, те на молбу царице Јелене поста другим пеним татором, пренеоа јој село Косорице са свима насељеницима и дарова још неких других дарова, и најзад наредно да јој се из царске азне издаје годишње то зарпаче. Важније су двије златне хрисовуље, на којима се налазе потписи снју манастирских игумана са протом царским. У једној хрисовуљи биљежи се, да је цар Душан купио једну виваду од овиштине Светогорске за 1700 златника

Вриједни чиновници овданиг телеграфа и поште г. г. Јован Јовићевић, Томо Павићевић, Саво Кусовић, Петар Марковић и Пеђељко Ђемић није сажалили ни труда ни новца, они су тога дана спремили част за долазеће госте, који би им ову свечаност лично честитали, а у вече вечеру у гостионици г. Риста Рогошња, на којој су позвали, чиновнике снју струка, ове вароши, а тако и неколика бригадна ађутанта.

Прву здравицу напио је г. бриг. Мартиновић, у којој се је с научне стране дотакло Гајана, Морзеа и друге, који су радили на проналазку еурије, и телеграфа, а за тим напио је у здравље Њ. В. Кијаза и Господара Николе I са жељом, да му Бог даде живота, те да под његовом Владом Црна Гора и даље корача путем и напретку, те да ни у чему неистопаде од оних просвећених држава које су се мирно кроз неколико вјекова развијале.

Сви прибути гости у неколико пута на ову здравицу одавали су се са громким Живно Господар Кијаз Никола I. са своим Високим даном.

Поред овога напијали су здравце још г. г. капетан Лука Ненезић, командир Гигеје Лукић, учитељ Бајо Брацановић, др. Митар Радловић окружни лекар, а од телеграфске стране Јован Јовићевић. Свака од ових здравца била је пуно осјећаја и симпатије на сврам Господара и Његовог Дома. У свима су изражена очекивања боље будућности Црне Горе, и свака од њих пропратена је као и прва громким Живно Кијаз Никола I; за овим пак одирањена је од стране гостију честитка и управитељу телеграфа и пошта госн. Нишуру Поповићу.

По вечери наступило је веселје, играма и народним пјесмама није било краја, сваки гост пивао је у веселу и одушевљењу, за њих бијаше то снечано вече, на свакоме се онажане необична живост, креност и радост, и све је то тако трајало до пола ноћи.

Када су гости кренули да полазе својим кућама, испратили госн. телеграфско поштанске чиновнике с пјевањем до телеграфског здашја.

Чиновници овданиг телеграфа и поште овом приликом освједочили су не само да су свога чиновничког позива до етајин, него они су дали примјера и живог доказа како се љуби домовина и како јој ваља служити.

Нека им је ово на похвалу, а држави којој служе на дику. Хладили се овакви снпови домовине и чиновници. Хвала им.

Један од присутни гости.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Нова година на двору српског Патријарха Георгија.) Орган српске карловачке патријаршије „Српски Сноп“ доноси:

Од старих времена још уобичајено је и уређено, до с манастирски настојатељи, о новој години и о Томиниј неђељи, прикажу и поклоне својој поглавици и ета решини.

На и ове године не пропустити г. г. настојатељи тај лијени и старински обичај

за ту цијељ да се споји са земљом Хиландареком, коме је иету и поклонио. У другој хрисовуљи описују се границе лијено еје дивног хиландареког земљишта, гдје при ограничењу истог судјеловаше сви игумани.

Ни на „пир“ Милутинов није Душан заборавио, већ је и њему поклонио нека села, а доходак истих наредно је да припадне оцим монахиња, који су у њему живили. За усмену на његов долазак у Хиландар храи се у цркви застала дружине царске, коју је тамо оставио.

И данас се чува међу Хиландарцима предање, да је Душан био узрок, да се разурне много пентере око манастира, да би се на тај начин монаси, који су у њима живјели, принудили да се у манастир врате, јер је у Хиландару остао мали број калуђера, пошто су се били многи разлили по околним пентерама и долазили су у манастир само неђељом да узму храну за неђељу дана.

Нагла и прерана смрт Цара Душана (1356) била је судбоносна како за династију Неманића, тако и за српску државу. Што је Душан Сили уједињено, то његовом сину Урошу V, који владаше до 1367, не пође за руком да одржи.

Браћа Бранковића, као што гласи једна хрисовуља која се у Хиландару храи, дароваше Хиландару три села, један је од Бранковића као монах живио у Хиландару.)

И кнез Лазар који поче владати српским државама 1381 г. није заборавио на српску задужбину Хиландар, с тога хиландарци и данас у лијеној усменим кнеза држе. Он је дозвонио другу наперту до главне цркве, која је тим проширена. Зна се да је он ову наперту оидио, али података нема које је године то зидање извршено. У самој цркви на зиду изобразена је сли-

а неупитне своју дужност, те се у лијепом броју искушине у Српски Сноп, у двор Његове Светости, св. Патријарха, да му поздраве пошту годину и да му се поклоне.

Настојатељи су приступили Његовој Светости предвођени госн. Архимандритом хоновским И. Дошеном, који је лијеним ријечима поздравили Његовој Светости нову годину, и високо одликовање од витешког владара Црне Горе. Поздрав јасно говори о вјерности и оданости према Његовој Светости Патријарху. Св. Патријарх је љубазно настојатеље примио, па поздраву им се захвалио, и свима више од 1 сата провео, очински савјетујући их, и разиштујући се од појединих етању манастира, упутио их да еходно живе чину и позиву своме. Нарочито их је упозорио на немилу околност, која спречава развитак економски, а та је немала околност велики дугбви манастирски, у којима се огледа врхунац немара и нерада по тим светим задужбинама српским у прошлим годинама. Са болом у души признати морамо, рекао је св. Патријарх, да је данас жалосно стање манастирског фонда, по да је то жалосно стање створено прошлим година под настојатељима, које данас гроб покрива, вод црквеним поглавицама који су отишли Богу на петицу. Па и ако су данас године много рђавије, а дашје безбројне нагомилане, ипак добром и марљивим настојавањем, штетном и савјесном управом могу и морају се ти стари другови отплативати, куће и цркве оправљати. Између осталог упозорио их је св. Патријарх и на то да се књиге манастирске тачно воде, да се рачуни на вријеме паду, и да сваки манастир, у колико му стање материјално допушта, треба да приложи на „фонд св. Саве“ који је основан ради школе српске, ради просвјете народне!

Затим је служена св. литургија коју су богослужили: г. архимандрит Змејановић, протосингел Никодим Јемајић и игуман раванички. На благодаренију била је присутна и Његова Светост, са осталим настојатељима и свештенством. За тим се у трапезарији рекао „Вожићни колач.“

Сви настојатељи, као и протосингел и професор М. Шенић, Петровић и проф. Зеремски били су, као гости, код Његове Светости на ручку.

За ручком је св. Патријарх здравно у славу Бога и св. Василија, као покровитеља монашког чина, те и свима настојатељима. Г. архимандрит Дошен поздравно је Његовој Светости.

По сад је наступио један моменат, који не треба да пређутим, а који нам свједочи, да имамо будних чувара светих задужбина, одушевљених бораца за име српско и православље и у редовима емиренних монаха!

Здравицу пуно одушевљења, еиовне понизности и оданости, српског поноса и осјећаја, наговорио је високопречасни г. архимандрит Змејановић. Говорио је о данашњој културној борби на пољу просвјете, петакциу Његову Светост као умног и мудрог вођу, који са уснјехом руши бедене, који сметају развитку просвјете. Цио народ треба да је уз таког вођу, чије ерце бије за добро народа, цркве и мирог имена српског. „Он од своје стране, рече, принаша на олтар просвјете, у „фонд св. Саве“ 200 фиорина, и половину своје плате

ка — пкона кнеза Лазара у природној величини, неход које стоји овај патине:

„Свети кнез Лазар ктитор отъ вторе наперте кроже мошти почиваюу у друшкѣи гори св. манастирѣ Раваницѣ.“

Да је кнез Лазар добротвор манастирске болнице био, свједочи хрисовуља од 1380 г., из које се види да је он завјештао годишњу суму на одржање њено.

После несрећне битве на Косову 1389, у којој је и сам кнез Лазар погинуо, примила је владу удовица кнеза Лазара царица Милица са сном Стеваном Лазаревићем до 1406 г. те и они у корнет Хиландару двије хрисовуље потврдили.

Знатна породица Бранковића такође је потпомагала браство Хиландара у тежким данима, јер су Турци ондачакли мето-хе и наметнули тешке дажбине на манастир.

Вук Бранковић завјетовао се калуђе рима хиландарским, да ће док је год жив плаћати манастирски порез на имање хиландареко, које се у његовој земљи налази; а његови синови дадоше Хиландару село Ориховић као замјену за метохе које турци заузеше или ондачакли.

Удовица кнеза Лазара покалуђери се под именом Евгенија и умре 1406 г. Син њен Стеван узме на себе титулу Деспота и, владаше до 1427 г. Он њега се у Хиландару двије хрисовуље налазе. У једној хрисовуљи поклања манастиру ето литара сребра, као годишњи дохотак, а по глазу друге, купио је шест „дафота“ т. ј. шест девета братских са цијелом храном као обезбјеђење доходака за њихова живота, и па ту цијељ поклонио је манастиру више села и ослободио их је од плаћања снју данака. Два „дафота“ могао је дати, коме је хтио, а осталим осигурао је себи храну у манастиру гдје је много у случају кавне нужде наћи себи уточиште.

као надзорник нар. цркв. добара у износу од 600 фиор., дакле у суми 800 фиорина.“

Г. архимандрит је погодно у жицу која разгријева груди и епједих игумана, и добиемо дивну слику братске слоге, и видјесмо примјер одушевљења за свету етвар, јер овим редом г. г. настојатељи убилежине своје прилоге од личне плате на „фонд св. Саве“:

1. Архимандрит крушедолски г. Гаврил Змејановић	800 ф.
2. Архимандрит хоновски г. И. Дошен	200 ф.
3. Протосингел Никодим Јемајић	50 ф.
4. Игуман кувевдински г. Генације Поповић	200 ф.
5. Игуман привиногласки г. Теодан Косовић	100 ф.
6. Игуман раковачки г. Спиридон Илић	100 ф.
7. Игуман јазачки г. С. Орловић	200 ф.
8. Игуман беснеовачки г. Митрофан Павловић	100 ф.
9. Игуман раванички г. Емилијан Бајић	100 ф.
10. Настојатељ Мало Ремете г. Милути Јакшић	100 ф.
11. Професор монашке школе г. Вазеријан Прибичевић	50 ф.
12. Монах и актуар саб. одбора Георгије Марјановић	20 ф.
Свега	2020 ф.

Што се тиче прилога од самих манастира, како смо са поуздане стране дознали, подијеће свака управа одређену своту на одобрење административном одбору, који ће према кувевдинским околностима одредити прилог на „фонд св. Савек“ у годишњим одиштцима, или једанпут за свагда. Како чујемо Крушедол је одредио 2000 фиор. а Гретиетер је већ послао 1000 фиор., а Биочин 1000 фиорина. Остала пак г. г. настојатељи чији је долазак овог новог љета у Карловце био спрјечен, неће изостати од своје браће.

Са поносом биљежимо ово, а то је утјешна и радосна појава, која служи на част монашком чину. Не емије се изгубити из вида, да манастири унаију већ одређену своту за издржавање монашке школе у Хонову, да су купили штампарију, да више манастира пружају потпоре ђацима у гимназији карловачкој, а онда се и признати мора, да има и међу браћом монахиња људи који схваћају свој позив, који хоће и у добу просвјете и културног напредовања да живе за народ!...

Тако је ето прослављена ова година у двору српског Патријарха Георгија.

(У српску књижевну задругу) Уписали су се још:

За осениваче:

19. Г. Н. Матановић мип. финансије.
20. Ђевојачки институт, Царице Марије.

За улагаче:

12. „Водо Л. Иванчић трговац;
13. „Лука Поповић трговац;
14. „Монах Нишифор;
15. „Барјактар Стеван Равичковић;
16. „Стево Вујановић чиновник пошт. тел. Улицы.

Од другог српског деспота Ђурђа Бранковића 1428—1457 нема у Хиландару ни једне хрисовуље, по њим се може рећи, да и он није заборавио на српску лавру тим више што се у другим атоиским манастирима налазе од њега хрисовуље.

После његове смрти потпала је Србија опет под турску иго и тада Хиландар изгуби највећи дио метоха и калуђери били принуђени тражити друге изворе.

У Језеви близу Сегеда 1479 г. живио је Мара, њи деспота Ђурђа, удовица Султана Мурата II. Она је манастиру Хиландару поклонила много земље близу Солуна, које се земљиште и данас зове Каламарија.

По сачуваној једној хрисовуљи дато је хиландарцима право на 500 дубровачких дуката као годишњи дохотак, које су Дубровчани морали давати све док, осле Дубровник и Хиландар постоје. Овај поклон потврдила је деспотица Ангелина 1496 г. још докда је у Срајему становала. Други поклон добили су калуђери од деспотице Јелене г. 1502, која је у Будиму становала. Она је одредила давати годишње 100 дуката манастиру с тим, да се има њено епомине при свима богослужбенима и док је жива и по смрти.

По смрти сина деспотице Ангелине деспота Јована, 1503 г. кад су турци чак на Срајем завојислили, обрати се Ангелина на великог руског кнеза Василија Никитовића с молбом, да се заузме и заштити светогорске манастире Хиландар и Русик, нарочито погледањи који бијаше од српских владара издржаван. Нада мајке Ангелине не бјеше узалудна.

(Наставиће се.)

Цетиње, 20. јануара.

(С Двора.) Његово Височанство Господар и Његово Височанство Престолонаследник присијели су с Ријеке на Савин-дан у јутро, а Њезино Височанство Кијагиња са осталом Својом Свијетлом Дјецом у уторник.

(На Савин-дан.) После литургије у катедралној цркви, којој је присуствовао Њ. В. Господар и Њ. В. Престолонаследник, кренула је из цркве литија у основну школу, гдје је у протрајаној дворани испијеном зеленим вијеницама, еликама и заставама отпочело освешћење воде у присуству одабраног грађанства. У томе су дошла и Њихова Височанства са пратицом. После водоосвешћења баци основне школе мушкe и женске прославили су овај свесрпски свечани дан извршењем овога програма:

1. О. Св. Савин... говори Н. Мартиновић, учитељ. — 2. Ускликимо... пјевају ученици—це. — 3. а) Диктите школе... од Змаја, декламује Видосава Поповић. — б) Химна... пјевају ученици—це. — 4. а) На Врачару... од Лазина, декла. Васа Станић. — б) На поге сел... композиција Тодигера, пјевају ученици—це. — 5. а) Одиомак из „Пјесник и Вила“, декламује Владимир Поповић и Аиће Матаковић. — б) Сабдо моја димнишине... пјевају ученици—це. — 6. а) Крета... од Змаја, декламује Драге Иванчевић, и б) Црној Гори... од М. Поповића, декламује Алекса Матаковић. — в) Срце боје... од Ф. Ковачевића, пјевају ученици—це. — 7. а) Бачка пјесма... од С. Чутурића, декламује Владимир Левава. — б) Сваки од нас све задије знаде... од Д. Сперлиак, пјевају ученици. — 8. Устај, устај, Србине; декламује Мило Крапчанин, и пјевају ученици—це. — 9. а) Срчади... од В. Ш. декламује Вељко Поповић, и б) Српскиња... од Змаја, декламује Мила Драгића. — в) О српска млада... од Ј. Сундечића, пјевају ученици—це. — 10. Молитва... од Р. Црногорца, декламује Воислава Вулевћ.

Лијено пјевање и декласирање баса наших основних школа, како мушких тако и женских, задовољило је и раздргало све присутне. Његово Височанство Господар полазећи са ове лијене свечаности изволио је милостиво изразити своје задовољство нашим приједном учитељском особљу.

Ове је године уписато у мушкој школи 127 ђака, а у женској 45.

У вече је друштво „Горског Вајенца“ приредило бесједу у просторијама „Друштва Цетињске Читалице“ са следећим распоредом:

1. Дио. — 1. Светосавска пјесма, К. Станковић, пјева кор друштвени. — 2. Вијенац српских пјесма од Вимера, свира војена музика. — 3. О. Св. Савин, говори професор Л. Петровић. — 4. Црногорска химна, пјева кор друштвени. — 5. Црногорцу од Змаја, декламује *... — 6. Благо, благо, пјесма, пјева г. ц. Ј. Мартиновић, уз пратњу г. Вимера на гласовиру. — 7. „Крајни Сарафан“ од Варламова, свира војена музика. — 8. О Чистом гласу о. ф. Н. Митровић. — 9. Што се боре мисли моје, пјева г. ц. Ј. Мартиновић, уз пратњу г. Вимера на гласовиру. — 10. Гусларева смрт, од Змаја, декламује г. проф. Ф. Ковачевић. — 11. Вијенац чешких пјесма, свира војена музика. —

11. Дио. — 1. Мачевање, извршују г. г. Ком. Митар Мартиновић и проф. Мило Ковачевић. — 2. На густе пјева г. Лабовић бригади ађутант. — 3. Народне игре, извршују чланови друштва. — 4. Играшка са музиком до зоре.

Све просторије биле су препуне одабраног грађанства, које је ангадуирањем пропратило сваки комад; особито се одликовао гђица Мартиновићева у пјевању, те је на захтјевање цијеле публике морала поновити исте пјесме. Пошто се извршио овај распоред, за почела је играшка, која је трајала до послије поноћа у најбољем реду и душевном расположењу.

(Свечани парастос.) Јучер је био у катедралној цркви свечани парастос за покој душе Војводе Новине Церовића. На парастосу је служио Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан са мјесничим свештенством. Присутни су били: Њихова Височанства Кија

и Кијагиња, Његово Височанство Кија Наследник, Његова Свијетлост Кијажевић Мирко, царско руски министар г. Арпронупло, државни великодостојници, бригадни адјутанти, који се сада овдје окупили, чиновништво, сви у наради, и мноштво грађанства. — После парастоса Њег. В. Господар изволио је сарнути у Митрополију, гдје је дочекао г. Митрополита с овим ријечима: „Високопреосвештени, покојни Поко је брашно манастире: Острог, Морачу, жуписки манастир, а и у овоме се често налазио на важијем одлукама; и за то је овоме светом мјесту најближи, те Ми се чини да ће овдје бити најумјесније да га се споменемо.“ За тим је Његово Височанство у присуству велике своје пратње повео ријеч о врлинама, које су красиле покојног Нока; особито је обратио ријеч бригадним адјутантима, истичући како је покојни Ноко љубио истину и не се вада чврсто држао пред Господаром; говорећи отворено: „Немој тако Господару, неће бити добро!“ — док су многи Господару све одобравали; за тим је истицао карактер покојников, за кога није било туђинскога блага, ни части, ни страха, што га је могло поколебати у љубави према отаџбини и Господару; да је до тога дошло, он нишане све то презрети и задовољити се спроманским скробом свога зашцаја. „Нема блага, које не бих прегорно само кад бих знао, да ће два или бар један намећу нас бити мојим синовима оно што је мени био пош. Поко!“ — закључио је Господар. То је био прави патетик што је, сам Владар држао на гробу Новине Церовића.

(На први глас о Новичиној смрти.)

Његово Височанство Господар наодио се у државном савјету, кад је примио од војводе Бура Церовића депешу, да је Ивица умро. Присутни нам кажу, да је Господар врелијем сузама онда као значајног Херцеговца. Кад га је један од старијих војвода тјешно, да је Ноко лијено поживио, Господар је одговорио: „Истина је, али још само једну годину да је поживио!“ — Кад се по вароши просуо глас, да је Ноко преминуо, учинио је велики утисак. Г. Војводи Буру с Цетиња је управљено мноштво телеграма саученића из свије кругова престоницих.

(Одликовања.) Његово Височанство Господар изволио је одликовати г. дра Јована Туромана, професора грчког и латинског језика на Великој Школи у Биограду, приликом његовог тридесетогодишњег јубилеја неуморног рада на пољу српске просвјете, III-јем степенем Давилова реда; а приликом 25 годишнице уведена телеграфа у Црну Гору: г. Живка Анђелића, начелника поштанско-телеграфског одјељења у Биограду такође III-јем степенем Давилова реда; г. Стевана Поповића, првог секретара поштанско-телеграф. одјељења у Биограду IV-јем степенем; а г. Добривоја Арнаутковића, поштара такође Биограду V-јем степенем реда.

(Обраћамо пажњу) наших читалаца на лист „Парламентар“, што је у Вечу почео излазити сваки дан од нове године. Уређује га познати публициста чешки Др Живин, који позиваје сва словенска племена и њихова животна питања; пажљиво прати све покрете у њима и схваћа их са општег словенског гледишта. Ми смо у прошлој години преводили чланака из овог цијењеног листа, на и у овом брзој доносимо, како схваћа и оцјењује уводе старословенског језика у цркви наших католика. Ко немачки разумије, препоручамо, да се претилати на овај свесловенски орган, а ко влада пером, добро ће учинити, да доносије у њему. Листу је годишња цијена за Црну Гору 18 флорина; за Србију 16 динара; за Бугарску 45 лева; за Русију 18 рубала; а за Аустро-Угарску 15 флорина. Адреса је: Беч, 9/3,

Universitätsstrasse 6, in der Buchdruckerei L. Bergmann & Comp.

(Снијег.) Пошто је био скоро сасвијем нестало од јужине први снјег, од понебјелица почео је падати други, и још пада непрестано. Као да ће овај бити виши од првога, и више трајати, јер се је падати и вишој студени, која ове зиме није допирала више од 2—3 степенa испод нуле.

— Из Котора нам пишу:

Почетком нове године умро је наш уважени старина Митар Огњеновић у 92-ој години живота. Покојник је био добар Србин, а како је био одан православној својој цркви, најбоље је посвједочио, предавши још за живота преосвештеном ватем Владици г. Герасиму двије хиљаде флорина, намјенивши хиљаду цркви а хиљаду сиромасима, којом ће исто црква руковати. Ипак је живио у најбољим односима са њимим католичким суграђанима, што су они најбоље посвједочили у одавању посљедње поште при његовом сјајном савођу, у ком је учествовало и католичко духовенство которско са капоницима г. Мартинелијем и г. Бришевићем на челу. Лака му црна земља!

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

ШАНГХАЈ, 14. јануара. — Опуномоћеници кренуће сјутра у Кијошиму да преговарају о миру.

ПРИЗ, 14. јануара. — Рибо је опумоћен, да састави нови кабинет. Преговарао је са Брисоном, Меллином, Поанкарем, Вуржуаом.

АТИНА, 14. јануара. — Камара је одложена за 40 дана. Држи се, да ће бити распуштена прије него истече тај рок.

ПРИЗ, 15. јануара. — Рибо је саставио министарство, у ком је Хацато, остао на свом мјесту, а Поанкаре узео је наставу, Камон за рата адмирал Беснар за мрнаршу.

АТИНА, 15. јануара. — Пуковник Метаксас наменован је за министра унутрашњости.

ПРИЗ, 16. јануара. — Званично је публицирано наименовање новог министарства, осим Камона, који је одбио, и Беснара, од кога се чека одговор. Рат ће се понудити генералу Хервеу. Министарство је у начелу одлучило амнестију политичких преступника.

Приенио је Краљ Србије.

ПЕТРОГРАД, 16. јануара. — Гире је подлагао антиаи прсиој, комплицираној са запањем плућа. Умро је у пуној свијести.

ПРИЗ, 16. јануара. — Посланица г. Фора сенату и камари захваљује на избору: уздиже рад и демократију за величину Француске; наглашује своје бдење над поштовањем закона и парламентарног владањем; епомиње мир при промјени на прееједиштву; апелира на све људе добре воље, да се уједине у корист друштвене правде, да се тако осигура развој моралног и материјалног добростања; наглашује љубав мира Француске и вјерну оданост драгоцијнијем симпатијама добивењем; позиваје свијех на слогу ради силе и славе републике. Посланица је примљена аплаудирањем у обавијезама кућама. На интериелацију Гоблетову о потреби ревизије устава, Рибо је позвао камару, да судјелује, да република буде плодносна. Камара је гласовала повјерење влади са 329 против 79 гласова и усвојила пројект потпуне амнестије у корист осуђених за комплоте и атентате. — Краљ Србије измијенио је посјете са Фором. — Маршал Канробер је умро.

ПЕТРОГРАД, 16. јануара. — Шишкин је наименован, да привремено управља министарством спољних посала.

ПЕТРОГРАД, 17. јануара. — Цар примајући једну депутацију из унутрашњости, одговорио је, да ће он уздржати аутократију тако чврсто и постојано као његов отац.

ПРИЗ, 17. јануара. — Фор је примио даншкатоко тијело, које му

је паразито симпатније свијех суверена. Фор је одговорио, да ће радити, да уздржи и да развије добре односе са свијема државама. — Краља Србије посјетио је Хацато, који га је одликовао великим крстом Таковским.

ПРИЗ, 17. јануара. — Тасин наша гувернер Јерменске свргнут је; на његово мјесто долази привремено Кумербеј, члан кабинета, који истражује у Сасуну.

ПЕТРОГРАД, 18. јануара. — Цар је одликовао посланика Стеља у Лондону редом Александра Невског у у бриљантима за заслуге у пријатељским односима руско-инглеским, тако важијем за уздржање јевропског мира.

ПРИЗ, 19. јануара. — Камара је усвојила кредит 20,000 за посљедње вочасти маршау Конорберу са 288 против 125 гласа, послије бурне расправе. Сенат је усвојио са 216 против 7 гласова предлог о амнестији.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Кијагара господе Браће Јовановића из Панчева послала је и ове године, као сваке, 240. комада различитих књига и књижица одабране садржине, да се раздају на Савин дан школекој „спроманној“ а доброј црногорској Срчади, — које је и учињено по њиховој племенитој жељи. — Овијем пак изјављује се родољубивим лародовицама, од стране речене младежи и овога Надзорништва, тоња благодарност и признање на ваздашње сјећање.

Цетиње, 20. јануара 1895.

Главни школски надзорник
Бура Поповић.

„СРПСКА БАНКА У ЗАГРЕБУ.“

Расписује овим стјечај за следеће чиновнике.

- 1 директора.
- 1 главног књиговођу.
- 1 млађег књиговођу.
- 1 благајника.
- 1 подблагајника.
- 1 кореспондента за српску и немачку кореспонденцију.
- 1 секретара.
- 1 ликвидатора (у мјенич. одјељењу).
- 2 чиновника (контаристе).
- 1 приправника.

Г.г. кандидати за ова мјеста нека се изводе јавити до 20. јануара о. г. (по старом календ.) потписаном одбору.

Поред свједокаба о стручној школској спреми потребно је, да у прсише поднесу и сва остала документа о практичној извједбаности у раду, из којих би се могло видјети, гдје су до сада радили и с каквим успјехом.

У молби својој треба да означае за која се од горњих мјеста јављају, кад могу у дужност ступити и остале своје услове. Директор, благајник и подблагајник дужни су при ступању у дужност подложити кауцију у готовом новцу или у записима од вредности онолику, колика им је једногодишња плата.

Услов је за све, да морају знати српски и немачки, а привенство ће имати они, који су поред добре школеке спреме дуже времена с успјехом радили у пошаним заводима, који владају и другим страним језицима, а за секретара и кореспондента они, који и етеографишу.

У Загребу, 5. јануара 1895.

ПРИВРЕМЕНИ ОДБОР

ЗА ОСНИВАЊЕ

„СРПСКЕ БАНКЕ У ЗАГРЕБУ.“

(2—3)

О Г Л А С.

Maladies secrètes

impotence, sont guéries avec sûreté. Traitement par lettre après l'envoi d'informations spéciales qui soient accompagnées de timbres-poste pour la réponse. Se diriger à l'adresse:

OFFICE SANITAS

57, Boulevard de Strasbourg

(18—26)

PARIS